

FEDERATION CYNOLOGIQUE INTERNATIONALE
(AISBL)
PEASEKRETARIAAT: 13 Place Albert 1B –
6530 Thuin (Belgia)

29.01.2015 / ET

FCI - Standard nr 344

AMEERIKA AKITA

PÄRITOLUMAA: Jaapan.

ARETUS: USA.

KEHTIVA AMETLIKU STANDARDI AVALDAMISE
KUUPÄEV: 06.01.2015.

KASUTUS: Seltsikoer.

FCI KLASSIFIKATSIOON:

Rühm 5 Spitsilaadsed ja algupärasead tõud
Alarühm 5 Aasia spitsid ja sugulastõud
Töökatsedeta.

LÜHIÜLEVAADE TÕU AJALOOST:

Ameerika akita ajalugu on väga sarnane jaapani akita omaga. Alates 1603. aastast hakati Akita piirkonnas kasutama *akita matagis* nime all tuntud koeri (keskmise suurusega karujahil kasutatavad koerad) ka koertevõitlustel. Aastast 1868 hakati neid ristama toside ja mastifitega. Selle tulemusena muutus tõug suuremaks, ent spitsitüübile iseloomulikud jooned läksid kaduma. 1908. aastal koertevõitlused keelustati, ent akitad elasid selle üle ja arenesid sellele vaatamata edasi suureks Jaapani tõuks. 1931. aastal tunnustati üheksa tõu suurepärase esindajat nõ "loodusmälestisteks".

Teise maailmasõja ajal (1939-1945) oli tavaline, et koertelt saadud nahkasid kasutati sõjaväerõivaste valmistamiseks. Politsei korraldas kõikide koerte püüdmist ja konfiskeerimist. Sellest jäid kõrvale saksa lambakoerad, keda kasutati militaarsetel eesmärkidel. Mõned koerakasvatavad püüdsid sellest korraldusest kõrvale hiilida ristates akitasid saksa lambakoertega. Kui Teine maailmasõda lõppes, oli akitade arv drastiliselt vähenenud ning selleks ajaks oli võimalik eristada kolme erinevat tüüpi: 1) matagi-akitad, 2) akitad koertevõitlusteks 3) lambakoer-akitad. See oli tõu jaoks väga keeruline aeg. Puhta tõu sõjajärgses taastamises nautis tohutut, ent siiski lühiajalist populaarsust Dewa vereliinidega koer Kongo-go.

Dewa-liini akitasid, kes ühendasid endas nii mastifite kui ka saksa lambakoerte omadusi, tõid sõjaväelased endaga kaasa Ühendriikidesse.

Arukaid ja kergesti erinevate oludega kohanevaid akitasid aretasid USA koertekasvatajad edasi ning kasvas nii selle koeratõu kasvatajate arv kui ka tõu populaarsus tervikuna.

Ameerika akitade tõuklubi asutati 1956. aastal ning Ameerika Kennelklubi (*American Kennel Club - AKC*) tunnustas tõugu oktoobris 1972 (tõuraamatusse kandmine ja luba osaleda näitustel). Paraku ei tunnustanud Jaapani Kennelklubi ja AKC vastastikku teineteise põlvnemistunnistusi ning seetõttu polnud ka võimalik USA-sse uute jaapani vereliinide juurdetoomine. Seetõttu arenesid Ameerika akitad oluliselt teisiti kui päritolumaal Jaapanis. Nii tekkis USA-s oma tõuvariatsioon, millel on alates aastast 1955 muutumatud karakterised ja tüüpilised tunnusjooned. See areng on olnud väga erinev jaapani aktide omast. Jaapanis ristati akitasid matagi-akitadega, et taastada esialgne puhas tõug.

ÜLDMULJE:

Suurekasvuline, tugeva ja harmoonilise kehaehitusega ning raskepärase luustikuga koer. Tõule on iseloomulik lai, tõmbi kolmnurga kujuline pea, sügav koon, suhteliselt väikesed silmad ja püstised kõrvad, mis ettepoole kallutatud asendis asuvad kaela ülejoonega samal joonel.

TÄHTSAD PROPORTSIOONID:

- Turja kõrguse ja kere pikkuse suhe on isastel 9:10 ja emastel 9:11.
- Rinna sügavus on ligikaudu pool turja kõrgusest.
- Ninaotsa ja laubalõike vahelise vahemaa ning laubalõike ja kuklakühmu vahelise vahemaa suhe on 2:3.

KÄITUMINE/ISELOOM:

Sõbralik, tähelepanelik, vastuvõtlik, väarikas, sõnakuulelik ja julge.

PEA:

Massiivne, kuid kerega heas harmoonias. Puhkeolekus ilma völdideta. Pealtvaates on pea tõmbi kolmnurga kujuga.

KOLJUPIIRKOND:

Kolju: Lame ja kõrvade vahelt lai. Tagasihoidlik laubavagu ulatub laubal üsna kõrgele.

Üleminek laubalt koonule: Hästi väljendunud ja mitte liiga järsk.

NÄOPIIRKOND:

Ninapeegel: Lai ja must. Mõningane pigmendikadu ja valastunud pigment ninapeeglil on lubatud vaid valgete koerte juures, kuid eelistatud on alati must.

Koon: Lai, sügav ja täidlane.

Mokad: Mustad. Mitte ripuvad, keel on roosa.

Lõuad/hambad: Lõuad pole ümarad, vaid tõmbid, tugevad ja jõulised. Hambad on tugevad, korrapärane täishambumus (**lubatud on PM1 ja M3 hammaste puudumine**). Eelistatud on käärhambumus, lubatud on ka tanghambumus.

Silmad: Tumepruunid, suhteliselt väikesed peaaegu kolmnurkse kujuga silmad, mis ei ole esiletungivad. Lauservad on mustad ja pingul.

Kõrvad: Jäigalt püstised ja ülejäänud peaga võrreldes suhteliselt väikesed. Kui kõrva pikkuse kontrollimiseks ettepoole tõmmata, peab kõrvatipp ulatuma ülemise silmalauni. Kõrvad on kolmnurgakujulised, veidi ümardunud otstega, tüvest laiad, mitte liiga madala asetusega. Küljelt vaadates moodustavad kõrvad kaela ülajoone pikenduse, mis silmade kohal hoiduvad kergelt ettepoole kallutatud asendis.

KAEL:

Jäme ja lihasealine, minimaalse kaelavoldiga, suhteliselt lühike, õlgade suunas ühtlaselt laienev. Rõhutatud turi läheb sujuvalt üle kolju tagaosaks.

KERE:

Pikkus on suurem kui kõrgus. Nahk ei ole liiga õhuke, liiga pingul ega liiga lõtv.

Selg: Sirge.

Nimme: Tugeva lihastikuga.

Rind: Lai ja sügav. Hästi kaarduvad roided ja hästi arenenud rindkere.

Alajoon ja kubemelohk: Mõõdukalt tõusev.

SABA:

Suur ja tihedalt karvaga kaetud, kõrge asetusega, hoidub selja kohale või puusale toetudes, kolm neljandikku, täieliku või topeltkeeruga. Sabaots ulatub alati seljani või allapoole.

Kui saba on kolmveerandi pikkuses keerdunud, ulatub sabaots hästi küljele. Sabatüvi on suur ja tugev.

Rippuv asendis või sirgeks tõmmatult ulatub viimane sabalüli kannaliigeseni.

Karv on jäme, sirge ja tihe, kuid ei moodusta vimplit.

JÄSEMED:**ESIJÄSEMED:**

Üldmulje: Esijäsemed on raske luustruktuuriga ja eestvaates sirged.

Õlad: Tugevad ja võimsad, mõõdukalt tahasuunas kaldu.

Kämlad: Püstsuunast kergelt ettepoole kaldunud umbes 15° nurga all.

TAGAJÄSEMED:

Üldmulje: Tugevate lihastega. Laiuselt ja luustruktuurilt samasugused nagu esijäsemed. Tagakäppade lisavarbad üldjuhul eemaldatakse.

Reied: Tugevad ja hästi arenenud. Tagantvaates paralleelsed.

Põlveliigesed: Mõõdukalt nurgitunud.

Kannaliigesed: Hästi madala asetusega, ei ole sisse- ega väljapoole pööratud.

KÄPAD:

Sirged kassikäpad, hästi kaardunud varvastega ja paksude padjanditega.

KÖNNAK/LIIKUMINE:

Jõuline ja maadhaarav, mõõduka ulatuse ja tagatõukega. Tagajalad liiguvad esijalgadega samal joonel. Selg jääb liikumisel tugevaks, kindlaks ja horisontaalseks.

KARVKATE:**KARV:**

Topeltkarv. Aluskarv on paks, pehme, tihe ja lühem kui kattekarv. Kattekarv on sirge, karm/jäik ning hoiab pisut kerest eemale. Peas, säärtel ja kõrvadel on karv lühem. Turjal ja laudjal on karva pikkus ligikaudu 5 cm, mis on pisut pikem kui ülejäänud kerel, välja arvatud saba, kus karv on kõike pikem ja rikkalikum.

VÄRVUS:

Kõik värvid nagu punane, liivakarva (*fawn*), valge jne on lubatud, kaasa arvatud laiguline (*pinto*) ja vöödiline (*brindle*). Värvid on säravad ja selged, märgised on harmooniliselt jaotunud, koos maski või lauguga või ilma nendeta. Valgetel koertel (ühevärvilistel) ei ole maski. Laigulistel koertel on valgel taustal suured, korrapäraselt paigutatud laigud nii, et pea ja rohkem kui kolmandik kerest on kaetud. Aluskarv võib olla kattekarvast erinevat värvi.

SUURUS:**Turja kõrgus:**

Isastel: 66-71 cm (26-28 tolli)
Emastel: 61-66 cm (24-26 tolli).

VEAD:

Kõiki kõrvalekaldeid eeltoodud nõuetest tuleb lugeda vigadeks ning nende tõsiduse aste sõltub otseselt konkreetse kõrvalekalde ulatusest ning selle mõjust koera tervisele ja heaolule.

- Emasetüüpi isased, isasetüüpi emased.
- Kitsas või teravnev pea.
- Puuduvad hambad (**välja arvatud PM1 ja M3**).
- Sinise- või mustalaiguline keel.
- Heledad silmad.
- Lühike saba.
- Sisse- või väljapoole pööratud küünarnukid.
- Igasugune viide kaelusele või karvanarmastele.
- Kartlikkus või tigidus.

TÕSISED VEAD:

- Puudulik substants.
- Kerge luustik.

DISKVALIFITSEERIVAD VEAD:

- Agressiivsus ja liigne argus.
- Kõik füüsiliste ja käitumuslike kõrvalekalletega koerad diskvalifitseeritakse.
- Täielikult pigmenteerumata ninapeegel. Pigmenteerumata laikudega ninapeegel (libliknina).
- Poolpüstised, ripuvad või voltidega kõrvad.
- Üle- või alahambumus.
- Sirbikujuline saba, keerdumata saba.
- Alamõõdulisus isastel alla 63,5 cm (25 tolli), emastel alla 58,5 cm (23 tolli).

NB!

- Isastel peab olema kaks nähtavalt arenenud ja täielikult munandikotti laskunud munandit.
- Aretuseks tohib kasutada ainult funktsionaalselt ja kliiniliselt terveid koeri, kellel on tõule iseloomulik kehahitus.

Viimased muudatused on märgitud rasvases kirjas.

ANATOMICAL FEATURES

